

Paradijs in de polder

Drieëntwintig kunstenaars uit allerlei disciplines exposeren in de prachtige historische pandjes van het Noord-Hollandse De Rijk. Na vier jaar is Kunst op Kamers nog steeds een gouden formule » Anne Berk

Jan Hoet gaf het voorbeeld in 1986, met zijn *Chambres d'Amis* in Gent. Dat inspireerde textielkunstenaar Sonja Besselink tot het organiseren van Kunst op Kamers in het Noord-Hollandse De Rijk, waarvoor ze kunstenaars uit alle disciplines selecteert. Zo zijn er dit jaar behalve beeldend kunstenaars ook een schoenen- en een tassenontwerper, een illustrator, een theatermaker en een sieraadontwerper van de partij.

Deze editie wordt Besselinks vierde Kunst op Kamers. Inmiddels wordt ze op straat aangeklampt door dorpsgenoten die graag gastheer of -vrouw willen zijn. Sommige deelnemende Rijpenaren konden geen afstand doen van de kunst in hun woning en hebben een kleine verzameling aangelegd. De kunstenaars geven uitleg bij hun werk en om de drempel voor aankoop te verlagen heeft iedere kunstenaar een betaalbare multiple gemaakt. De kunstroute gaat vergezeld van een catalogus die bedoeld is als documentatie en als gids. Vormgeefster Ellen Besselink heeft hem dit jaar voorzien van een handvat, zodat je hem als een tasje met je mee kunt dragen.

Dialogo

In het voormalige stoomgemaal uit 1873 aan het Oostdijkje — tevens kantoor van de Stichting Kunst op Kamers — gaan de subtiele mathematische objecten van Fons Brasser een dialoog aan met het uitzicht. In de polder heeft de mens de natuur naar zijn hand gezet. Dat is afleesbaar aan de rechthoekige indeling van deze droogmakerijen en dat zet de kunstwerken in een bijzonder perspectief. De convergerende lijnen van de met sloten doorsneden weilanden lijken samengebond in de subtiele muurobjecten. Ondanks hun kleine afmetingen bezitten ze een enorme ruimtelijkheid doordat Brasser de perspectivische vertekening met de driedimensionale objecten heeft verweven.

Boven Taco Anema: 'Vader en moeder Zijk' (2006) Onder Reinier Lagendijk: 'Plan voor exotisch eiland in De Eilandspolder' (2006)

FOTO'S: THUIS QUISP, REINIER LAGENDIJK

Maar ook de glasobjecten van Bert Frijns in 'De Buurtjes' krijgen door de omgeving een andere dimensie. In deze romantische binnentuinen, die anders niet voor publiek toegankelijk zijn, staat een reeks met water gevulde glazen schalen. Frijns werkt met vlakglas, waarbij hij de glasplaat in een elektrische oven verhit tot het materiaal week wordt en in een mal zakt. Daarna slijpt hij de randen bij. In De Rijk heeft Frijns verschillende wijde kommen in elkaar gezet, ze ten opzichte van elkaar gekanteld en gevuld met water. Bloesemblaadjes drijven op het oppervlak. Het water verandert de objecten in lichtvangers. Ze gaan werken als een prisma, maar dat niet alleen: de waterspiegel is horizontaal, waardoor een spannende wisselwerking ontstaat met de schuin geplaatste randen van de kommen. Iedere kom heeft een ander waterpeil, net als het omringende landschap.

Het palmenstrand van Reinier Lagendijk is

nadrukkelijk een kunstmatig landschap. Zijn *Eiland in de Eilandspolder* is bezaaid met palmen van gestapelde emmers met een kroon van wuivende varens, bij een strandje van opgespoten zand. Lagendijk creëerde een paradijs in de polder waar je naar toe kunt varen met een koeboot, maar of het een tropisch paradijs wordt is nog ongewis. Schijnt de zon of regent het? Dat is afhankelijk van de grillen van de natuur.

De natuur is minder maakbaar dan sommigen denken, meent Theo Jansen, die rond 1990 tijdens een frisse wandeling langs het strand van Scheveningen op het idee kwam voor zijn vermaarde *Strandlopers*. Deze strandbeesten waren oorspronkelijk bedoeld als wapen tegen de zeespiegelstijging, geen overbodige luxe als je je meer dan een meter beneden zeewaterniveau bevindt. Zijn eerste *Animaris Vulgaris* werd geconstrueerd uit pvc-buis en plakband, bewoog zich voort op de wind en had als taak zand te verplaatsen

en een nieuwe duinenrij op te werpen, een onderneming van Don Quichot-achtige allure. De doelstelling werd niet gehaald maar het project inspireerde Jansen tot het creëren van hele generaties beesten van pvc-buis, waarvan er nu enkele als buitenaardse wezen staan te 'grazen' in de wei.

Echte koeien moet je in De Rijk met een lantaarntje zoeken. De Eilandspolder is doorkruisd met afwateringsslootjes en koeien moeten met de boot naar de wei worden gebracht. Bovendien zijn de percelen klein, zodat boeren praktisch onmogelijk wordt. Fotograaf Taco Anema maakte een serie portretten van Rijper families, waaronder het enige overgebleven boerengeslacht in het dorp, in een witbetegelde keuken met oranje Brabantia-blikken. In plaats van koeien staat nu hun foto in de wei.

Op hetzelfde boeren erf fotografeerde Hellen van Meene het tienermeisje Noor, die in een grasgroen jurkje op een berg oranje winterpenen staat te dromen. Waar ze van droomt laat zich raden, maar door dit portret op te nemen in een drieluik geeft Van Meene een hint. Noortje staat naar de toeschouwer gewend. Links van haar staat een trotse tienermoeder, haar bolle buik puilend over haar broekje. Rechts van haar bevindt zich een preutse vrouw (supermodel Linda Evangelista) met tegen elkaar geklemde benen. Maar terwijl Noor tussen de vruchten van de natuur staat en het zwangere meisje voor een rijk vertakte boom, wordt het supermodel niet toevallig omringd door het dorre gras. Uiteindelijk trekt Moeder Natuur aan het langste eind in deze moderne allegorie. ■

Kunst op Kamers

Zaterdag 27 en zondag 28 mei, De Rijk, 11-17 uur. Entrée 17,50 of 20 euro voor 2 pers. incl. catalogus, kinderen t/m 12 gratis. www.kunstopakamers.nl